

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗА П О В Е Д

№ РД 09 – г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Национална изпитна програма за провеждане на държавен изпит за придобиване на втора степен на професионална квалификация за специалност код **344020** „Митническо и данъчно обслужване“ от професия код **344020** „Данъчен и митнически посредник“ от професионално направление код **344** „Счетоводство и данъчно облагане“.

X

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ
Министър на образованието и науката

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
НА ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	Код по СППОО	Наименование
Професионално направление	344	<i>Счетоводство и данъчно облагане</i>
Професия	344020	<i>Данъчен и митнически посредник</i>
Специалност	3440202	<i>Митническо и данъчно обслужване</i>

Утвърдена със Заповед № РД 09-.....

София, 2020 г.

I. ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за провеждане на държавния изпит за придобиване на **втора** степен на професионална квалификация по специалност код **3440202 „Митническо и данъчно обслужване“**, професия код **344020 „Данъчен и митнически посредник“** от Списъка на професиите за професионално образование и обучение почл.6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Целта на настоящата изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на втора степен по изучаваната професия **„Данъчен и митнически посредник“**, специалност **„Митническо и данъчно обслужване“**.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) и чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация.

II. ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

Националната изпитна програма включва:

- за частта по теория на професията – осемнадесет изпитни теми с кратко описание на учебното съдържание по всяка тема и указание за разработване на писмен тест по всяка изпитна тема;
- за частта по практика на професията - указание за съдържанието на индивидуалните задания;
- критериите за оценяване на резултатите от обучението;
- система за оценяване;
- препоръчителна литература.
- Приложения:
 - а. Примерен изпитен билет;
 - б. Примерно индивидуално задание;
 - в. Примерно указание за разработване на писмен тест.

Държавният изпит – част по теория на професията, се провежда като писмен изпит по една и съща изпитна тема за учениците и/или за обучаваните за дадено училище или обучаваща институция.

Училището/обучаващата институция въз основа на писмено заявено желание на обучаемите по чл. 3, ал. 11 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация може да организира провеждането на държавния изпит – част по теория на професията като писмен тест.

С изпитната тема или изпитния тест се проверява задължителното за усвояване и контрол учебно съдържание на равнища „Знание“, „Разбиране“ и „Приложение“, като броят и равнището на всяка задача се определят към критериите за оценка за всяка изпитна тема.

При избран от училището/обучаващата институция вариант на провеждане на изпита с писмен тест въз основа на критериите за оценка към всяка изпитна тема се съставят тестовите задачи.

Всяка тестова задача задължително съдържа глагол (при възможност започва с глагол), изразяващ действието, което трябва да извърши обучаваният, и показващ равнището по таксономията на Блум, еталона на верния отговор и ключ за оценяване - пълния отговор за който се получават максимален брой точки съобразно равнището на задачата, определени в таблицата за критериите за оценка на всяка изпитна тема.

Към всеки тест се разработва:

1. Указание за работа, която включва:

- целта на теста - какви знания и умения се оценяват с него;
- представяне и описание на теста - брой задачи, типология (задачи със свободен отговор; задачи за допълване/съотнасяне; задачи с избран отговор) и начин на работа с тях;
- продължителност на работа с теста;
- начин на оценяване на резултатите от теста.

2. Методически указания за комисията по оценяване

Всеки член на комисията по оценяване получава тестовите задачи, еталона на верния отговор и ключ за оценяване.

За оценката на писмена работа по изпитна тема комисията по оценяване на изпита – част по теория на професията, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира определеният брой присъдени точки.

За оценката на писмения тест комисията използва еталона на верния отговор и ключ за оценяване.

Чрез държавния изпит – част по практика на професията и специалността, се проверяват и оценяват професионалните умения и компетентности на обучаваните, отговарящи на **втора** степен на професионална квалификация. Изпитът се провежда по индивидуални задания и критерии за оценяване, изготвени от комисията за провеждане и оценяване на изпита - част по практика на професията. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с един повече от броя на явяващите се в деня на изпита.

III. ИЗПИТНИ ТЕМИ

Изпитна тема № 1: Бизнес комуникации

Същност и значение на комуникациите. Видове комуникации – вербални, невербални, писмени и електронни. Основни принципи, функции и стилове. Речеве етикет и ораторско майсторство.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 1</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Разбира значението на бизнес комуникациите като средство за делово общуване.	20
2. Описва видовете комуникации – вербални, невербални, писмени и електронни. Изброява предимствата и недостатъците им.	30
3. Изброява и описва основните принципи и видове мотивации в бизнес комуникациите.	30
4. Разбира и обяснява важността на правилната организация на речта и на ораторското майсторство за постигане целите на комуникацията.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 2: Невербална комуникация

Езикът на тялото. Същност и значение на невербалната комуникация. Основни човешки предаватели на невербалната комуникация – жестове, мимики, поза на тялото, походка. Маниерите - култура на поведение, обслужваща деловото общуване. Личностно излъчване на работното място.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 2</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Познава същността и значението на невербалната комуникация.	30

2. Описва основните предаватели на невербалната комуникация – мимика, различни видове жестове и пози на тялото, походка.	30
3. Правилно анализира маниерите като култура на поведение.	20
4. Тълкува и усъвършенства личностното излъчване на работното място.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 3: Стокознание - същност и норми. Промислени стоки.

Същност на стокознанието. Класификация и асортимент на стоките. Качество и окачествяване на стоките. Стандартизация на стоките. Кодирание на стоките. Опаковка, маркировка, транспортиране и съхраняване на стоките. Потребителни свойства на промишлените стоки.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 3</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Познава същността на стокознанието. Обяснява класификацията и асортимента на стоките. Прави окачествяване на стоките.	20
2. Познава стандартите в България и ЕС. Кодира стоките.	20
3. Обяснява същността и целите на опаковката, маркировката, транспортирането и съхраняването на стоките.	30
4. Анализира потребителните свойства на промишлените стоки. Познава видовете промишлени стоки.	30
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 4: Хранително-вкусови стоки

Химичен състав на хранително-вкусовите стоки. Зърнени храни и продукти от преработката им. Плодово-зеленчукови стоки. Нишестено-захарни продукти. Вкусови стоки. Хранителни мазнини. Мляко и млечни продукти. Месо и месни продукти. Яйца. Рибна и рибни продукти.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 4</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Познава химичния състав на хранително-вкусовите стоки.	10

2. Знае и обяснява кои са зърнените храни и продукти от преработката им, плодово-зеленчуковите стоки, нишестено-захарни продукти, както и вкусовите стоки.	30
3. Обяснява кои са хранителните мазнини. Характеризира млякото и млечните продукти.	30
4. Характеризира месото, месните продукти, яйцата, рибата и рибните продукти.	30
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 5: Теоретични основи на данъците

Произход, същност и функции на данъка. Принципи на данъчното облагане. Елементи на данъка. Начини за облагане с данъци. Класификация на данъците.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5	Максимален брой точки
1. Познава произхода, същността и функциите на данъка	30
2. Познава принципи на данъчното облагане	20
3. Познава елементите на данъка и начините за облагане	30
4. Може да прави класификация на данъците	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 6 : Държавен бюджет

Възникване, формиране и развитие на държавния бюджет. Принципи на изграждане и функциониране на бюджета. Видове бюджети. Закон за държавния бюджет на Република България.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6	Максимален брой точки
1. Познава възникването, формирането и развитието на държавния бюджет	30
2. Познава принципи на изграждане и функциониране на бюджета	20
3. Познава видовете бюджети	30
4. Познава Закон за държавния бюджет на Република България	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 7: Световно стопанство и Европейски съюз.

Световно стопанство, международното разделение икономическата интеграция и интеграционните общности. Европейски съюз - историята, държавите членки, институциите и органите. България в ЕС.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7	Максимален брой точки
1. Тълкува основните понятия в световното стопанство.	25
2. Познава същността и значението на международното разделение на труда, икономическата интеграция и интеграционните общности.	25
3. Познава историята, държавите членки, институциите и органите на ЕС.	25
4. Тълкува място на ЕС в световната икономика, преференциите и политиките му.	25
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 8: Външнотърговски сделки и посреднически операции

Същност на външнотърговската сделка. Условия и анализ на външнотърговска сделка. Същност и особености на посредническата дейност и операции.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8	Максимален брой точки
1. Познава специфичните особености на външнотърговската сделка.	20
2. Обяснява етапите на външнотърговската сделка - подготовка, сключвана и изпълнение.	20
3. Анализира условията и анализа на външнотърговска сделка	20
4. Характеризира основните моменти на Операцията по препродажба, Комисионната операция, Консигнационната операция и Операцията за търговско представителство.	40
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 9: Данъчно облагане

Структура и особености на данъчната система. Елементи на данъчно-облагателния процес. Начини на облагане. Субекти на данъчно-облагателния процес. Същност и цели, принципи и задачи на контрола. Нормативно обезпечаване на контрола. Обхват, изисквания, етапи, способности на контрола.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9	Максимален брой точки
1. Характеризира структурата и особеностите на данъчната система.	20
2. Познава елементите на данъчно-облагателния процес. Обяснява начините на облагане и описва субектите на данъчно-облагателния процес.	30
3. Пояснява същността и целите, принципите и задачите на контрола. Подробно обяснява нормативното обезпечаване на контрола.	30
4. Обстойно анализира обхвата, изискванията, етапите и способите на контрола.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 10: Национална агенция за приходите

Органи на управление и структура на НАП. Функции на изпълнителния директор и на териториалния директор. Отдели в НАП. Регистрация и административно обслужване. Деклариране и установяване на данъци.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 10	Максимален брой точки
1. Изброява и характеризира органите на управление и структурата на НАП. В пълнота изяснява функциите на изпълнителния директор и на териториалния директор.	30
2. Познава дейността на отделите в НАП.	20
3. Подробно обяснява регистрацията и административно обслужване.	25
4. Задълбочено и нормативно обяснява декларирането и установяването на данъци.	25
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 11: Данъчни проверки и ревизионен процес

Същност, особености и видове данъчни проверки. Документиране на проверките. Същност, особености, организация и документиране на ревизията. Обекти на ревизията.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 11	Максимален брой точки
---	------------------------------

1. Дефинира, назовава и формулира същността, особеностите и видовете данъчни проверки.	25
2. Правилно документира данъчните проверки.	20
3. Познава същността и особеностите на ревизионния процес. Обяснява организацията на ревизията .	25
4. Обстойно формулира документирането на ревизията. Характеризира обектите на ревизията.	30
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 12: Данъчно документиране

Корпоративното подоходно облагане. Подоходното облагане на физическите лица. Особенности при облагане с данък върху добавената стойност. Особенности при облагане с акцизи.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 12	Максимален брой точки
1. Характеризира особеностите на корпоративното подоходно облагане. Обяснява декларирането му.	20
2. Разбира и обяснява задълбочено данъчния контрол на лицата по трудови правоотношения, на лицата по извънтрудови правоотношения, и на самоосигуряващите се лица. Изяснява данъчния контрол при деклариране на наеми, при ползване на облекчения и при деклариране доходите на ЕТ.	40
3. Пояснява особеностите и декларирането на ДДС. Познава и обяснява данъчните нарушения и престъпления при облагане с ДДС.	20
4. Дефинира особеностите и формулира дейностите по деклариране при акцизното облагане. Познава обектите на контрол при акцизното облагане.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 13: Митническо представителство

Същностна характеристика на представителството. Особенности на митническото представителство. Права и задължения на митническите представители. Браншови организации на митническите представители. Технологични аспекти на митническото представителство.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 13	Максимален брой точки
1. Характеризира същността на митническото представителство.	20
2. Познава особеностите на митническото представителство.	30
3. Пояснява правата и задълженията на митническите представители.	30
4. Обстойно анализира технологичните аспекти на митническото представителство.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 14: Митнически процедури при внос

Митнически процедури при въвеждане и внасяне на стоки. Подаване на Обобщена декларация за въвеждане. Въвеждане на стоките. Превозване на стоките. Представяне на стоките. Временно складиране. Поставяне на стоките под митнически режим. Проверки на стоките и документите.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 14	Максимален брой точки
1. Дефинира, назовава и формулира същността, особеностите и видовете митнически процедури при въвеждане и внасяне.	25
2. Правилно обяснява същността на Обобщената декларация за въвеждане.	20
3. Познава същността и особеностите на въвеждането, превозването и представянето на стоките.	25
4. Изчерпателно изяснява временното складиране и поставянето на стоките под митнически режим.	30
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 15: Митнически процедури при износ

Митнически процедури при изнасяне на стоки. Подаване на декларация за заминаване. Представяне на стоките. Проверки на стоките и документите. Вдигане на стоките. Превозване на стоките до изходно митническо учреждение. Проверки в изходно митническо учреждение. Потвърждение от изходното митническо учреждение.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 15	Максимален брой точки
1. Дефинира, назовава и формулира същността, особеностите и видовете митнически процедури при изнасяне на стоките.	25
2. Правилно обяснява същността на декларацията за заминаване.	20

3. Познава същността и особеностите на представянето и превозването на стоките до изходно митническо учреждение.	25
4. Подробно изяснява същността на проверките на стоките и документите и потвърждението от изходното митническо учреждение.	30
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 16: Поставяне на стоките под митнически режим

Същност и класификация на митническите режими. Видове митнически режими. Допускане за свободно обращение. Износ. Митническо складиране. Свободни зони. Временен внос. Специфична употреба. Активно усъвършенстване. Пасивно усъвършенстване. Транзит. Реекспорт.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 16	Максимален брой точки
1. Дефинира, назовава и формулира същността, особеностите и видовете митнически режими.	25
2. Правилно обяснява същността на режими Допускане за свободно обращение и Износ.	20
3. Познава същността и особеностите на режим Митническо складиране. Познава видовете митнически складове.	25
4. Подробно изяснява същността на митнически режими Активно усъвършенстване и Пасивно усъвършенстване.	30
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 17: Обмитяване и определяне на митническа стойност

Същност и видове мита. Тарифно класиране. Елементи на митническата стойност. Митническо задължение.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 17	Максимален брой точки
1. Дефинира, назовава и формулира същността и особеностите на митата.	25
2. Правилно обяснява същността на тарифното класиране.	20
3. Познава същността и особеностите на елементите на митническата стойност.	25
4. Подробно изяснява същността на митническото задължение.	30
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 18: Митническо документирание.

Митническа декларация - ЕАД . Структура на ЕАД .

Международни митнически гаранционни документи: Карнет ТИР, Карнет АТА.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 18	Максимален брой точки
1. Изяснява същността и особеностите на митническото деклариране.	30
2. Правилно обяснява структурата на ЕАД .	20
3. Познава същността и особеностите на Карнет ТИР.	25
4. Обстойно изяснява същността на Карнет АТА.	25
Общ брой точки:	100

IV. УКАЗАНИЯ ЗА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ИНДИВИДУАЛНИТЕ ЗАДАНИЯ

Индивидуалното задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване трите имена на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, крайния срок на изпита – дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните задания се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита част по практика на професията и специалността в училището/обучаващата институция. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

Примерно индивидуално практическо задание № 1:

Фирма „Юнион Голд“ ЕООД, гр. Пловдив, с EORI № BGC204876943ZZZZ8 има сключен договор с чуждестранен партньор „МАР“, Ленухи, Армения за доставка на алкохолни напитки. Транспортът се извършва с товарен автомобил А6648MT/A5171EE. Мястото на разтоварване на стоките е Териториална дирекция Южна Морска, Бургас - BG001007, което се явява входно митническо учреждение. Задействан е входен транзит - от входно до вътрешно митническо учреждение, т.е. от Териториална дирекция Южна Морска, Бургас до Териториална дирекция Тракийска, Пловдив – BG003000. Дата на получаване на стоките в Териториална дирекция Тракийска, Пловдив – 08.06.2020 г.

Декларатор/представител – ДЕИ-2007 ЕООД, бул. Кукленско шосе № 32А, офис 32, 4004 Пловдив.

Таблица 1

Данни за доставката
Доставка на стоки от: Армения
Произход на стоките: АМ
Тарифен номер на стоките: 22082029
Арменско бренди, „Golden“ 6 years old
Количество – 1512 бр. бутилки, вместимост – 0.5 л, 40 vol %
Мито по отношение на трети страни: 0 %
Акциз – 11 лв/л
Стойност на стоките: 10432USD
Валутен курс – 1.59192 BGN/USD
Условия на доставка по INCOTERMS: FCA
Разходи за транспорт: 680 USD

1. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на индивидуалното задание:

Иска се:

Като вземете под внимание посочените в Таблица 1 условия, определете:

1. Митническата стойност на внасяните стоки.
2. Митническото задължение за внасяните стоки.
3. Попълнете необходимия митнически формуляр.

2. Критерии за оценяване

За всяко индивидуално задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, разработва показатели по критериите, определени в таблицата. Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя.

Пример:

Критерии и показатели за оценяване	Максимален брой точки	Тежест
1. Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда		да/не
<p>1.1. Избира и използва правилно лични предпазни средства</p> <p>1.2. Правилно и по безопасен начин използва предметите и средствата на труда</p> <p>1.3. Разпознава опасни ситуации, които биха могли да възникнат в процеса на работа, дефинира и спазва предписания за своевременна реакция</p> <p>Забележка: Критерий 1 няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2).</p>		
2. Ефективна организация на работното място		5
2.1. Подреденост на инструменти, пособия и материали, осигуряваща удобство и точно спазване на технологията	2	
2.2. Целесъобразна употреба на материалите	2	
2.3. Работа с равномерен темп за определено време	1	
3. Спазване изискванията на правилниците, наредбите и предписанията		5
3.1. Обяснява работата си при спазване на йерархична подчиненост от други лица	3	
3.2. Спазва изискванията на правилниците, наредбите и предписанията, свързани с изпитното задание (материали, инструменти, лични предпазни средства)	2	
4. Правилен подбор на детайли, материали и инструменти съобразно конкретното задание		10
4.1. Умения за подбор на образците документи при външнотърговска сделка	10	
5. Спазване на технологичната последователност на операциите според практическото изпитно задание		20
5.1. Самостоятелно определя технологичната последователност на операциите	10	

5.2. Умения за разчитане и правилно попълване на формулярите	10	
6. Качество на изпълнението на индивидуалното практическо задание		60
6.1. Определяне на вносните/ износни сборове и публични държавни вземания.	20	
6.2. Тарифиране на стоки, произход на стоки.	20	
6.3. Определяне на митническа стойност.	20	
	Общ брой точки:	100

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на резултатите от държавния изпит за придобиване на втора степен на професионална квалификация по специалността код **3440202** „Митническо и данъчно обслужване“, професия код **344020** „Данъчен и митнически посредник“ е в точки, както следва:

- част по теория на професията - максимално 100 точки;
- част по практика на професията - максимално 100 точки.

Всяка част от държавния изпит е успешно положена при постигане на петдесет на сто от максималния брой точки.

Формирането на окончателната оценка от изпита е в съотношение - 40 процента частта по теория на професията и 60 процента частта по практика на професията от общия брой точки.

Окончателната оценка в брой точки се формира след успешното полагане на всяка част от изпита и се изчислява, както следва:

Окончателната оценка в брой точки е равна на $0,4 \times$ получения брой точки от частта по теория на професията + $0,6 \times$ получения брой точки от частта по практика на професията.

Окончателната оценка от брой точки се превръща в цифрова оценка с точност до 0,01 по формулата:

Цифрова оценка = окончателната оценка в брой точки \times 0,06.

Окончателната оценката от държавния изпит за придобиване на квалификация по професията е с количествен и качествен показател, с точност до 0,01 и се определя, както следва:

- а) за количествен показател от 2,00 до 2,99 се определя качествен показател слаб;
- б) за количествен показател от 3,00 до 3,49 се определя качествен показател среден;
- в) за количествен показател от 3,50 до 4,49 се определя качествен показател добър;

г) за количествен показател от 4,50 до 5,49 се определя качествен показател много добър;

д) за количествен показател от 5,50 до 6,00 се определя качествен показател отличен.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Анто́в, М., Митнически контрол, Мартилен
2. Анто́в, М., Ръководство за дейността на митническия представител, Мартилен, 2016
3. Анто́в, М., Митническо представителство, 2016
4. Георгиева, Н., Бизнес комуникации, Стено, Варна, 2009 г.
5. Каракашева, К., Международен бизнес, УНСС, 2002
6. Кожухаров, М., Стокознание, изд. Мартилен, 2008 г.
7. Стоянов, И., Данъчно право, Сиела 2018
8. Тананеев, Е.С. Стойкова .М., Данъчен контрол и администрация ,Фабер 2016.,
9. Томева, М., Ганчева, З. и Анто́в, М., Валутен и митнически контрол, Фабер 2016
10. Финанси, колектив , изд. "Мартилен", 2017 г.
11. Данъчно-осигурителен процесуален кодекс
12. Закон за корпоративно подоходно облагане
13. Закон за облагане доходите на физически лица
14. Закон за облагане с данък върху добавената стойност
15. Регламент (ЕС) №952/2013 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Митнически кодекс на Съюза
16. Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/2447 на Комисията от 24 ноември 2015 г. за определяне на подробни правила за прилагането на някои разпоредби на Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Митнически кодекс на Съюза
17. Делегиран регламент на Комисията (ЕС) 2015/2446 от 28 юли 2015 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на подробни правила за някои от разпоредбите на Митническия кодекс на Съюза
18. Закон за митниците
19. Закон за акцизите и данъчните складове

VII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. Нъварт Мардиросян – учител, НТГ - Пловдив
2. Калина Бобева – старши учител, НТГ – Пловдив
3. Гергана Николова – ЗДУД, НТГ - Пловдив

Съгласувано с:

.....

б) Примерно индивидуално практическо задание

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ - ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И
СПЕЦИАЛНОСТТА,**

**ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ВТОРА СТЕПЕННА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

**по професия код 344020 „Данъчен и митнически посредник“
специалност код 3440202 „Митническо и данъчно обслужване“**

Индивидуално практическо задание №

На ученика/обучавания

(трите имена на ученика/обучавания)

отклас/курс, начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:

1. Да се

(вписва се темата на практическото задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

.....
.....
.....
.....

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:

(име, фамилия)

(подпис)

Председател на изпитната комисия:

(име, фамилия)

(подпис)

**Директор/ръководител на обучаващата
институция:**

(име, фамилия) (подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)

в) Примерно указание за разработване на писмен тест

- **примерно указание за работа за учениците/курсистите и примерни тестови задачи с еталон за оценяване и ключ на верните отговори**

Указание за работа

Уважаеми ученици/курсисти,

Вие получавате тест, който съдържа ... задачи с различна трудност с максимален брой точки – 100. За всеки Ваш отговор ще получите определен брой точки, показан в долния десен ъгъл след всяка задача.

Целта на теста е да се установи равнището на усвоените от Вас знания и умения, задължителни за усвояване и контрол за придобиване на втора степен на професионална квалификация по професия „Митнически и данъчен посредник“, специалност „Данъчно и митническо обслужване“.

Отбелязването на верния според Вас отговор при задачите с избран отговор е чрез знак X, а за другите типове задачи начина на отговор е описан в задачата.

При отбелязване на отговор, който искате да промените, оградете в кръгче грешното отбелязване и се подпишете пред него.

Някои задачи изискват не само познаване на учебното съдържание, но и логическо мислене, затова четете внимателно условията на задачите преди да посочите някой отговор.

Не отделяйте много време на въпрос, който Ви се струва труден, върнете се на него по-късно, ако Ви остане време.

Тестът е с продължителност астрономически часа.

ЖЕЛАЕМ ВИ УСПЕХ !

- **разработване на тест**

Броят и равнището на тестовите задачи по всеки критерий се определят съобразно равнището, на което трябва да бъде усвоено съответното учебно съдържание, като общият брой задачи по всеки критерий трябва да носи максималния брой точки.

1. Таксономия на Блум – равнища и примерни глаголи

Равнище	Характеристика	Глаголи
I. Знание 0 - 2 точки	Възпроизвеждане и разпознаване на информация за понятия, факти, дефиниции	Дефинира, описва, посочва, изброява, очертава, възпроизвежда, формулира, схематизира

II. Разбиране 0 - 4 точки	Извличане на съществен смисъл от изучаваната материя. Интерпретация и трансформиране на информацията с цел нейното структуриране.	Преобразува, различава, обяснява, обобщава, преразказва, решава, дава пример за..., сравнява
III. Приложение 0 - 6 точки	Пренос на нови знания и умения при решаване на проблемна или аварийна ситуация. Способност за използване на усвоената информация и формираните умения	Изчислява, демонстрира, открива, модифицира, разработва, свързва, доказва

2. Примерна матрица на писмен тест по изпитна тема № 4

Разработва се от комисията за подготовка и оценяване на изпита - част по теория на професията, като към таблицата за критерии за оценка по всяка тема се разписват графи 3, 4 и 5.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4	Максимален Брой точки	Брой тестови задачи по равнища		
		I	II	III
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1. Познава химичния състав на хранително-вкусовите стоки.	10	3	1	
2. Знае и обяснява кои са зърнените храни и продукти от преработката им, плодово-зеленчуковите стоки, нишестено-захарни продукти, както и вкусовите стоки.	30	1	2	2
3. Обяснява кои са хранителните мазнини. Характеризира млякото и млечните продукти.	30	3	3	3
4. Характеризира месото, месните продукти, яйцата, рибата и рибните продукти.	30	3	2	3
Общ брой задачи:	26	10	8	8
Общ брой точки:	100	20	32	48
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ 				

3. Препоръчителни тестови въпроси и задачи според типа на отговора:

- **1-ва група: въпроси и задачи със свободен отговор;**
 - Въпроси и задачи за свободно съчинение;
 - Въпроси и задачи за тълкуване;

- **2-ра група: въпроси и задачи за допълване (с полуоткрит отговор);**
 - Въпроси и задачи за допълване на дума, или фраза или елемент от чертеж/схема;
 - Въпроси и задачи за заместване;
- **3-та група: въпроси и задачи с избран отговор**
 - Задачи с един или повече верни отговори;
 - Въпроси за избор между вярно и грешно

4. Примерни тестови задачи

4.1. Примерна тестова задача от равнище „Знание“

max 2 т.

Посочете температурата на съхранение на какаото?

- A) 15⁰C
- B) 18⁰C
- B) 20⁰C
- Г) 30⁰C

Еталон на верен отговор: Б)

Ключ за оценяване: Отг. Б) - 2 т.

При посочване на повече от един отговор - 0 т.

Всички останали отговори - 0 т.

4.2. Примерна тестова задача от равнище „Разбиране“:

max 4 т.

Определете вярното твърдение:

- A) Сиренето е млечен продукт, като в основата му лежи пресичането на млечния теобромин и отделянето на суроватка.
- Б) Сиренето е млечен продукт, като в основата му лежи пресичането на млечния казеин и отделянето на вода.
- В) Сиренето е млечен продукт, като в основата му лежи пресичането на млечния казеин и отделянето на суроватка.
- Г) Сиренето е млечен продукт, като в основата му лежи пресичането на млечния теобромин и отделянето на вода.

Еталон на верен отговор: В)

Ключ за оценяване: Отг. В) - 4 т.

При посочване на повече от един отговор - 0 т.

Всички останали отговори - 0 т.

4.3. Примерна тестова задача от равнище „Приложение“:

max 6 т.

Попълнете пропуснатите процеси в определението за вино според Закона за виното и спиртните напитки:

**Под вино се разбира само продуктът получен чрез
на гроздова мъст.**

Еталон на верен отговор:

Под вино се разбира само продуктът получен чрез частична или чрез пълна ферментация на гроздова мъст.

Ключ за оценяване: макс 6 т.

Под вино се разбира само продуктът получен чрез частична ферментация на гроздова мъст.

Ключ за оценяване: 3т.

Под вино се разбира само продуктът получен чрез пълна ферментация на гроздова мъст.

Ключ за оценяване: 3т.

Всички останали отговори - 0 т.